

Kippen en The Doors

Hard, rauw en verstikkend mooi: dat is *De meeuw* (1896) van Tsjechov in de regie van de Duitser Thomas Ostermeier bij Toneelgroep Amsterdam. In deze tragedie over het kunstenaarschap staat de gepassioneerde toneel-schrijver Kostja tegenover de gevestigde literator Trigorin. Samen met Kostja bloeit het jonge meisje Nina aanvankelijk op. Maar zij vindt de egocentrische, oudere actrice Arkadina op haar weg naar toneelroem. In het decor scharrelen twee echte kippen tussen eenvoudig, bij elkaar geraapt meubilair. Tijdens de voorstelling beschildert een onzichtbare hand vanaf de achterzijde het toneelboek met woeste bergen, een donkere boom. Aan het slot veegt diezelfde hand alles zwart. Uit die steeds beklemmender, donkerder entourage is elke melancholie verbannen, zo vaak verbonden met Tsjechov.

Hans Kesting als schrijver toont een fraaie, innerlijke tragiek die de creatieve wedijver met Eelco Smits als Kostja een zeldzame spanning geeft. Kostja zoekt „nieuwe vormen” in het theater die hij laat zien tijdens een kort toneel-spel. Maar Chris Nietvelt in de rol van moeder en actrice geeft tijdens de opvoering vernietigend commentaar. Nietvelt speelt perfect de geëxalteerde actrice die ze moet zijn. De weerloze Nina gaat eraan kapot. Ostermeier en de acteurs hebben voor Tsjechov een norm gesteld. Speelstijl, aankleding en decor zijn welbewust aards en herkenbaar, eerder met een toets van lelijkheid dan gestileerd. Muziek van The Doors begeleidt Kostja op zijn wanhopige zoektocht. Totdat tergend zacht 'The End' klinkt. Kostja's schrijversdroom richt hem te gronde.

KESTER FRERIKS

